

دانشگاه آزاد اسلامی

واحد تهران مرکزی

دانشکده هنر و معماری

پایان نامه برای دریافت درجه کارشناسی ارشد (M.A)

گرایش: مرمت بناها و بافت‌های تاریخی

عنوان:

طرح مرمت و باز زنده سازی خانه خراسانی گرگان

استاد راهنما:

دکتر اسکندر مختاری طالقانی

استاد مشاور:

دکتر اسماعیل طلایی

پژوهشگر:

سیدمحسن حسینی

تابستان ۹۱

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

دانشگاه آزاد اسلامی

واحد تهران مرکزی

دانشکده هنر و معماری

پایان نامه برای دریافت درجه کارشناسی ارشد (M.A)

گرایش: مرمت بناها و بافت‌های تاریخی

عنوان:

طرح مرمت و باز زنده سازی خانه خراسانی گرگان

استاد راهنما:

دکتر اسکندر مختاری طالقانی

استاد مشاور:

دکتر اسماعیل طلایی

پژوهشگر:

سیدمحسن حسینی

تابستان ۹۱

تقدیم به:

پدر بزرگووارم

که لحظه‌ای از تلاش در جهت آسایش فرزندش دریغ ننموده و خوشبختی و ارتقاء علمی او
منتهای آرزویش می‌باشد.

انسانی والامقام که به حق از مسئولیت پدری خویش پافراتر نهاده و دسترنج سالها تلاش و
فداکاریش را برایم ارزانی داشته تا مرا مدیون محبتها و حمایت‌های بی‌دریغ خود سازد.

مادر فداکار و مهربانم

که شمع وجودش همواره روشنایی بخش راه سعادت و موفقیت من در زندگی است. هموکه نسیم
محبت مادرانه اش نوازشگر وجودم بوده و حضور نازنینش برایم متبلور ایثار و فداکاری است.
همیشه سپاسگذار لطف و محبت‌اش خواهم بود.

و دوستان عزیزم

که همیشه مایه دلگرمی و مشوقم بوده و همیشه مرا مورد لطف خویش قرار داده اند. امیدوارم
شاهد سعادت و خوشبختیشان در تمام مراحل زندگی باشم.

قدردانی:

توفیق طی طریق در این راه را مدیون حضور در محضر اساتید بزرگوارم می باشم:

دکتر اسکندر مختاری طالقانی

دکتر اسماعیل طلایی

مهندس محمدحسن محب علی

که چاره ای جز سپاس و ابراز ارادت در مقابل زحماتشان نمی دانم.

و لازم می دانم که یادی کنم از دیگر اساتید بزرگواری که افتخار شاگردیشان را داشتم:

جناب آقای دکتر محمدمنصور فلامکی، مهندس علی اکبر سعیدی، دکتر فرهاد تهرانی،

دکتر محمدحسن طالبیان، دکتر رضا وحیدزاده

و

جناب آقای قربان عباسی مدیرکل محترم میراث فرهنگی استان گلستان،

مهندس حمید عمرانی رکاوندی معاونت محترم میراث فرهنگی استان گلستان،

همراهان و دوستان عزیزم :

مهندس جاوید ایمانیان، مهندس وحید صادقی نیا، مهندس محسن محمدنژاد، مهندس حمید شریفی

و تشکر فراوان از خانواده محترم خراسانی بویژه حاج رسول، حاج صادق، محمدعلی و حسن

خراسانی که نهایت همکاری را در تهیه این رساله مبذول داشتند.

تعهد نامه اصالت پایان نامه کارشناسی ارشد

. .

اینجانب سیدمحسن حسینی دانشجوی کارشناسی ارشد رشته مرمت بناها و بافت‌های تاریخی با شماره دانشجویی ۸۹۰۶۵۲۷۲۰۰۰ اعلام می‌نمایم که کلیه مطالب مندرج در این پایان نامه با عنوان: طرح مرمت و باز زنده سازی خانه خراسانی گرگان حاصل کار پژوهشی خود بوده و چنانچه دستاوردهای پژوهشی دیگران را مورد استفاده قرار داده باشم، طبق ضوابط و رویه‌های جاری، آنرا ارجاع داده و در فهرست منابع و مأخذ ذکر نموده‌ام. علاوه بر آن تاکید می‌نمایم که این پایان نامه برای احراز هیچ مدرک همسطح، پایین تر یا بالاتر ارائه نشده و چنانچه در هر زمان خلاف آن ثابت شود، بدین وسیله متعهد می‌شوم، در صورت ابطال مدرک تحصیلی‌ام توسط دانشگاه بدون کوچکترین اعتراض آنرا بپذیرم.

تاریخ و امضاء

بسمه تعالی

در تاریخ:

دانشجوی کارشناسی ارشد آقای / خانم از پایان نامه خود دفاع
نموده و با نمره بحروف و با درجه
مورد تصویب قرار گرفت.

امضاء استاد راهنما

فهرست مطالب

۱	چکیده.....
۱	اهمیت موضوع و دلایل انتخاب آن.....
۲	اهداف تحقیق.....
۲	سوالات یا فرضیه های تحقیق.....
۳	چهارچوب نظری تحقیق.....
۳	روش تحقیق.....

فصل اول: کلیات

۵	۱.۱. استان گلستان.....
۶	۲.۱. جغرافیای طبیعی.....
۶	۱.۲.۱. آب و هوا.....
۸	۳.۱. شهرستان گرگان.....
۸	۱.۳.۱. مشخصات جغرافیایی منطقه.....
۱۰	- بارندگی.....
۱۱	- باد.....
۱۳	- تابش نور خورشید.....
۱۴	- زلزله.....
۱۵	- هیدرولوژی.....
۱۶	۲.۳.۱. خصوصیات جمعیتی.....
۱۸	۴.۱. گرگان به روایت تاریخ.....
۱۹	۱.۴.۱. تاریخچه گرگان و دشت.....
۲۳	۲.۴.۱. پیشینه تاریخی گرگان.....
۲۴	۳.۴.۱. بنای شهر استرآباد «گرگان کنونی».....
۲۸	۴.۴.۱. اطلاعاتی از آبسکون.....
۳۰	۵.۴.۱. اطلاعاتی از سد معروف گرگان.....
۳۱	۶.۴.۱. گرگان از لحاظ باستان شناسی.....
۳۳	۷.۴.۱. جغرافیای تاریخی گرگان به روایت نویسندگان عهد قدیم.....
۳۴	۸.۴.۱. مجملی از تاریخ دوهزارو پانصد ساله گرگان قبل از اسلام.....
۳۴	۹.۴.۱. گرگان بعد از اسلام.....
۳۵	۱۰.۴.۱. نظری بتاریخ اجتماعی و اقتصادی گرگان و دشت ماقبل تاریخ.....
۳۷	۱۱.۴.۱. از مادها تا اعراب.....
۳۸	۵.۱. برخی آثار و بناهای تاریخی و فرهنگی.....
۳۸	۱.۵.۱. تورنگ تپه.....
۳۸	۲.۵.۱. دیوار تاریخی گرگان.....

۳۹دوره اسلامی.....۳.۵.۱
۳۹مسجدجامع گرگان.....۴.۵.۱
۴۰مدرسه عمادیه.....۵.۵.۱
۴۱امامزاده اسحاق (نور).....۶.۵.۱
۴۱امامزاده روشن آباد.....۷.۵.۱
۴۲کاخ موزه گرگان.....۸.۵.۱
۴۳خانه باقری ها.....۹.۵.۱

فصل دوم : معرفی محله سرچشمه

۴۵وضع شهر استرآباد.....۱.۲
۴۵گرگان در پنجاه سال پیش.....۲.۲
۴۸حدود و جهات اربعه استرآباد.....۳.۲
۴۹سیر تحول گرگان.....۴.۲
۵۲تصویر استرآباد در سفرنامه سیاحان و تاریخ نویسان.....۵.۲
۵۶سیستم حرکت آب در استرآباد.....۶.۲
۵۷آشنایی با بافت تاریخی و خصوصیات معماری گرگان.....۷.۲
۶۲وضعیت بناهای مسکونی بافت.....۸.۲
۶۵معرفی بناها و محله سرچشمه.....۹.۲
۷۸بررسی های آسیب شناختی بافت تاریخی محله سرچشمه.....۱۰.۲
۷۸عوامل مخرب درونی.....۱.۱۰.۲
۷۸عوامل مخرب بیرونی.....۲.۱۰.۲
۷۹عوامل مربوط به محیط طبیعی.....۳.۱۰.۲
۷۹عوامل محیط مصنوع (انسانی).....۴.۱۰.۲
۸۰عوامل اجتماعی.....۵.۱۰.۲
۸۰۱- پراکندگی ناموزون جمعیت و تراکم.....
۸۰۲- عدم شناخت و آگاهی ساکنان بافت از ارزشهای فرهنگی و تاریخی.....
۸۱۳- نوگرایی و بهسازی نامتجانس.....
۸۲۴- جابجایی گروهها و طبقات اجتماعی.....
۸۲۵- عوامل حقوقی موثر در ایجاد مسایل و مشکلات.....
۸۲توارث.....
۸۲نوع مالکیت.....
۸۲قوانین و سیاستهای نارسا در مدیریت شهری، مقوله مرمت بافت و مدیریتهای متعدد.....
۸۳عوامل اقتصادی.....۶.۱۰.۲
۸۳وضعیت نامطلوب اشتغال.....
۸۳تغییر الگوی مصرف.....
۸۴سرمایه گذاری ناموزون و نامتعادل در امور زیر بنایی عمرانی.....
۸۴عوامل کالبدی.....۷.۱۰.۲
۸۴فرسودگی بناهای قدیمی موجود.....
۸۴مشکلات مربوط به شبکه معابر.....

۸۵ تراکم و پیوستگی
۸۵ مشکلات زیست محیطی
۸۵ کمبود خدمات و تاسیسات شهری و زیربنایی
۸۸ ۱۱.۲. نتیجه گیری
	فصل سوم: معرفی خانه خراسانی
۹۰ ۱.۳. خانه
۹۱ ۲.۳. نگاهی به خانه در قدیم
۹۴ ۳.۳. معرفی خانه خراسانی
۱۱۲ ۴.۳. تحلیل ماهیت معماری بنا
۱۱۲ ۱.۴.۳. نور
۱۱۴ ۲.۴.۳. حجم یا توده کلی
۱۱۵ ۳.۴.۳. فضای ارتباطی به فضای مورد استفاده
۱۱۶ ۴.۴.۳. جز به کل
۱۱۶ ۵.۴.۳. عناصر تکراری به عناصر یگانه
۱۱۷ ۶.۴.۳. هندسه
۱۱۷ ۷.۴.۳. تعادل و تقارن
۱۱۹ ۸.۴.۳. سلسله مراتب
۱۲۰ ۹.۴.۳. الحاق و کاهش
۱۲۱ ۱۰.۴.۳. ویژگی های معماری بنا از لحاظ بهره گیری از شرایط اقلیمی
۱۲۲ ۵.۳. ارزش های هنری و تزئینات
۱۲۲ ۱.۵.۳. ارتباط معماری با تزئینات وابسته به آن
۱۲۳ ۲.۵.۳. رنگ در معماری
۱۴۵ ۳.۵.۳. جزئیات تزئینات خانه خراسانی
۱۴۸ ۶.۳. ویژگی های ساختاری بنا
۱۴۸ ۱.۶.۳. کاربرد مصالح و سازه در معماری خانه خراسانی
۱۴۹ ۲.۶.۳. چوب
۱۵۴ ۳.۶.۳. جرزها و دیوارها
۱۶۰ ۴.۶.۳. سبک سازی
۱۶۱ ۵.۶.۳. پی
۱۶۳ ۶.۶.۳. آجر
۱۶۴ ۷.۶.۳. سفال
۱۶۵ ۸.۶.۳. سنگ
۱۶۶ ۹.۶.۳. ملات
۱۶۸ ۷.۳. مطالعات تطبیقی
۱۶۹ ۱.۷.۳. موقعیت قرارگیری نسبت به معبر، فرم کلی پلان و قرارگیری حیاط در آن
۱۷۰ ۲.۷.۳. بررسی ورودی خانه ها نسبت به معبر و حیاط
۱۷۱ ۳.۷.۳. بررسی تقارن در بناها
۱۷۲ ۴.۷.۳. بررسی شکل کلی و عناصر بناها

۱۷۵ نتیجه گیری.....۵.۷.۳
	فصل چهارم: ارزیابی - آسیب شناسی - آسیب نگاری

۱۷۷ ۱.۴. ارزیابی.....
۱۷۷ ۱.۱.۴. ارزش تاریخی.....
۱۷۸ ۲.۱.۴. ارزش معماری و هنری.....
۱۷۸ ۳.۱.۴. ارزش سازه ای.....
۱۷۹ ۴.۱.۴. ارزیابی پتانسیلهای موجود جهت تعریف جدیدی از کاربری بنا ، به منظور حفظ هویت بنا و بافت پیرامونی
۱۸۱ ۲.۴. آسیب شناسی.....
۱۸۶ - رطوبت.....
۱۸۶ - نشست ساختمان.....
۱۸۷ - ضعف تکنیک.....
۱۸۷ - آسیب های انسانی و دخالت های معاصر.....
۱۸۷ - آسیب های وارده بر تزئینات.....
۱۸۸ ۳.۴. آسیب نگاری.....
۲۱۵ ۴.۴. نتیجه گیری.....

فصل پنجم: طرح حفاظت ، مرمت و باز زنده سازی

۲۱۷ ۱.۵. مبانی نظری مداخله.....
۲۲۰ ۱.۱.۵. تعاریف.....
۲۲۲ - مرمت.....
۲۲۳ - اصالت.....
۲۲۶ ۲.۵. طرح حفاظت.....
۲۲۸ ۱.۲.۵. فهرست اقدامات و فعالیت هایی که در طرح حفاظت انجام می پذیرد.....
۲۳۶ ۳.۵. ارائه طرح مرمت.....
۲۳۶ ۲.۳.۵. رطوبت صعودی.....
۲۳۸ ۳.۳.۵. رطوبت نزولی.....
۲۴۱ ۴.۳.۵. مرمت در و پنجره ها.....
۲۴۲ ۵.۳.۵. استحکام بخشی چوب.....
۲۴۵ ۶.۳.۵. مرمت کف طبقات.....
۲۴۶ ۷.۳.۵. مرمت نمای بنا.....
۲۴۷ ۸.۳.۵. مرمت دیوارهای داخلی و خارجی بنا.....
۲۴۸ ۹.۳.۵. پوشش سقف.....
۲۴۹ ۱۰.۳.۵. مرمت حیاط ها.....
۲۵۰ ۱۱.۳.۵. گریه رو ها.....
۲۵۱ ۱۲.۳.۵. پله ها.....
۲۵۲ ۱۳.۳.۵. کلاف چوبی ساختمان.....
۲۵۳ ۴.۵. ارائه جزئیات.....

۲۵۹	۵.۵. باز زنده سازی
۲۶۶	۱.۵.۵. باز زنده سازی محله سرچشمه و خانه خراسانی
۲۷۳	۲.۵.۵. طرح پیشنهادی
۲۷۳	- کفسازی پیشنهادی محوطه تکایای سرچشمه
۲۷۴	- جداره سازی آجری پیشنهادی
۲۷۵	- طرح نیمکت های پیشنهادی
۲۷۶	- طراحی نورپردازی جداره ها
۲۷۷	- طرح چراغ های برق روشنایی پیشنهادی
۲۷۷	- چراغ های نورپردازی جرزها
۲۷۸	- طراحی تجهیزات شهری
۲۷۹	- طراحی سطل زباله و آبخوری
۲۸۱	- ساماندهی شاخه های بصری و زیباشناختی محله
۲۸۲	- ساماندهی مسائل اجتماعی و اقتصادی
۲۸۳	۳.۵.۵. پرسپکتیوهای پیشنهادی ساماندهی محوطه تکایای سرچشمه و طرح باز زنده سازی خانه خراسانی
۲۹۶	منابع و ماخذ
۲۹۸	Abstract
۲۹۹	پیوست ها و ضمائم

فهرست تصاویر

۳۸ تصویر شماره ۱.۱.۵.۱: تورنگ تپه
۳۹ تصویر شماره ۲.۲.۵.۱: دیوار دفاعی گرگان
۴۰ تصویر شماره ۳.۴.۵.۱: مسجد جامع گرگان و منار سلجوقی آن
۴۰ تصویر شماره ۴.۵.۵.۱: مدرسه عمادیه
۴۱ تصویر شماره ۵.۶.۵.۱: امامزاده نور
۴۱ تصویر شماره ۶.۷.۵.۱: امامزاده روشن آباد
۴۲ تصویر شماره ۷.۸.۵.۱: کاخ اختصاصی پهلوی گرگان
۴۳ تصویر شماره ۸.۹.۵.۱: خانه باقری ها
۵۵ تصویر شماره ۹.۵.۲: طرح فلاندم از محله نعلبندان در دوره قاجار
۵۶ تصویر شماره ۱۰.۵.۲: امامزاده اسحاق (نور) در دوره قاجار
۶۲ تصویر شماره ۱۱.۷.۲: عکس هوایی ۱۳۳۵ - روند توسعه گرگان
۶۶ تصویر شماره ۱۲.۹.۲: مرکز محله سرچشمه
۶۷ تصویر شماره ۱۳.۹.۲: عکس هوایی محله سرچشمه
۶۸ تصویر شماره ۱۴.۹.۲: معبر ورودی محوطه تکایای سرچشمه
۶۹ تصویر شماره ۱۵.۹.۲: معبر خانه تقوی
۷۰ تصویر شماره ۱۶.۹.۲: محوطه تکایای سرچشمه
۷۷ تصویر شماره ۱۷.۹.۲: عکس هوایی محله سرچشمه
۷۷ تصویر شماره ۱۸.۹.۲: عکس هوایی محله سرچشمه
۷۹ تصویر شماره ۱۹.۴.۱۰.۲: آسیب های وارده ناشی از رطوبت
۷۹ تصویر شماره ۲۰.۴.۱۰.۲: عدم کفسازی مناسب معابر
۸۱ تصویر شماره ۲۱.۵.۱۰.۲: ساخت پارکینک طبقاتی در بافت قدیم
۸۱ تصویر شماره ۲۲.۵.۱۰.۲: تخریب بافت قدیم گرگان به منظور ساخت پارکینگ
۸۵ تصویر شماره ۲۳.۷.۱۰.۲: عدم شیب بندی مناسب معابر و ناتوانی در دفع آبهای سطحی
۹۷ تصویر شماره ۲۴.۳.۳: عکس هوایی محله سرچشمه و موقعیت خانه خراسانی
۹۸ تصویر شماره ۲۵.۳.۳: موقعیت خانه خراسانی در بافت
۹۹ تصویر شماره ۲۶.۳.۳: ورودی اصلی خانه خراسانی
۱۰۰ تصویر شماره ۲۷.۳.۳: ورودی ساختمان شمالی خانه خراسانی
۱۰۱ تصویر شماره ۲۸.۳.۳: دالان ورودی خانه خراسانی
۱۰۲ تصویر شماره ۲۹.۳.۳: نمایی از داخل دالان ورودی
۱۰۳ تصویر شماره ۳۰.۳.۳: نمایی از ساختمان جنوبی خانه خراسانی
۱۰۴ تصویر شماره ۳۱.۳.۳: نمایی از سه دری های ساختمان شمالی
۱۰۵ تصویر شماره ۳۲.۳.۳: ایوان چوبی ساختمان جنوبی
۱۰۶ تصویر شماره ۳۳.۳.۳: شیرسره های ساختمان جنوبی
۱۰۷ تصویر شماره ۳۴.۳.۳: نمایی از ساختمان شمالی
۱۰۸ تصویر شماره ۳۵.۳.۳: نمایی از اتاق زمستان نشین ساختمان جنوبی

- تصویر شماره ۳۶.۳.۳: فضاهای رابط ۱۰۹
- تصویر شماره ۳۷.۳.۳: محل تصفیه آب در ساختمان جنوبی ۱۱۰
- تصویر شماره ۳۸.۳.۳: فضای خدماتی در شرق حیاط اصلی ۱۱۱
- تصویر شماره ۳۹.۲.۵.۳: نورگیرهای ملون ساختمان جنوبی ۱۲۵
- تصویر شماره ۴۰.۲.۵.۳: نمایی از درهای اتاق های خانه خراسانی ۱۲۶
- تصویر شماره ۴۱.۲.۵.۳: پاخور مشبک درها ۱۲۷
- تصویر شماره ۴۲.۲.۵.۳: نمایی از ارسی ساختمان جنوبی ۱۲۸
- تصویر شماره ۴۳.۲.۵.۳: نمایی از ورودی ساختمان جنوبی (ورودی اصلی) و کوبه های روی آن ۱۲۹
- تصویر شماره ۴۴.۲.۵.۳: نقوش حک شده بر سطح زیرین شیرسرها در ساختمان جنوبی ۱۳۰
- تصویر شماره ۴۵.۲.۵.۳: نمونه ای از تاق های به کار رفته در ساختمان جنوبی ۱۳۱
- تصویر شماره ۴۶.۲.۵.۳: نمایی از شومینه اتاق زمستان نشین و نقوش اسلیمی روی آن ۱۳۲
- تصویر شماره ۴۷.۲.۵.۳: نمونه از گچبری های ساختمان جنوبی ۱۳۳
- تصویر شماره ۴۸.۲.۵.۳: نمایی از سه دری های ساختمان شمالی ۱۳۴
- تصویر شماره ۴۹.۲.۵.۳: نمایی از نرده های چوبی در ساختمان شمالی ۱۳۵
- تصویر شماره ۵۰.۲.۵.۳: نمایی از وسیله حمل بار، گهواره کودک و منبر چوبی ۱۳۶
- تصویر شماره ۵۱.۲.۵.۳: نمونه ای از تزئینات گچی در ساختمان جنوبی ۱۳۷
- تصویر شماره ۵۲.۲.۵.۳: نمایی از ارسی از داخل اتاق در ساختمان جنوبی ۱۳۸
- تصویر شماره ۵۳.۲.۵.۳: پیرنشین مقابل ورودی اصلی بنا ۱۳۹
- تصویر شماره ۵۴.۲.۵.۳: نمونه ای از نورگیرهای ساختمان جنوبی ۱۴۰
- تصویر شماره ۵۵.۲.۵.۳: طاق به کارفته در ورودی اصلی بنا ۱۴۱
- تصویر شماره ۵۶.۲.۵.۳: پاشنه گرد در اتاق های ساختمان شمالی ۱۴۲
- تصویر شماره ۵۷.۲.۵.۳: روزن به کار رفته در ساختمان شمالی ۱۴۳
- تصویر شماره ۵۸.۲.۵.۳: در فضای خدماتی و کلون آن ۱۴۴
- تصویر شماره ۵۹.۲.۶.۳: کاربرد چوب در خانه خراسانی ۱۵۰
- تصویر شماره ۶۰.۲.۶.۳: کفسازی داخلی ۱۵۱
- تصویر شماره ۶۱.۲.۶.۳: نحوه انتقال نیرو از قاب ارسی به کلاف زیرین ۱۵۱
- تصویر شماره ۶۲.۲.۶.۳: نمونه هایی از کاربرد چوب در سازه بنا ۱۵۱
- تصویر شماره ۶۳.۲.۶.۳: پله های واقع در حیاط جنوبی ۱۵۲
- تصویر شماره ۶۴.۲.۶.۳: قرارگیری مشتبو در جرزها ۱۵۲
- تصویر شماره ۶۵.۲.۶.۳: بهره گیری از تیرکش های منفرد به منظور جلوگیری از رانش ۱۵۳
- تصویر شماره ۶۴.۴.۶.۳: خالی کردن جرزها به منظور سبک سازی ۱۶۰
- تصویر شماره ۶۷.۶.۶.۳: نمونه هایی از کاربرد آجر در بنا ۱۶۳
- تصویر شماره ۶۸.۸.۶.۳: نمونه هایی از کاربرد سنگ در بنا ۱۶۵
- تصویر شماره ۶۹.۷.۳: خانه باقری-محلله سرچشمه ۱۶۸
- تصویر شماره ۷۰.۷.۳: خانه امیرلطیفی-محلله نعلبندان ۱۶۸
- تصویر شماره ۷۱.۷.۳: خانه تقوی-محلله سرچشمه ۱۶۸
- تصویر شماره ۷۲.۷.۳: خانه کبیر-محلله دوشنبه ای ۱۶۸
- تصویر شماره ۷۳.۴.۷.۳: ورودی خانه خراسانی ۱۷۲
- تصویر شماره ۷۴.۴.۷.۳: ورودی خانه باقری ۱۷۲
- تصویر شماره ۷۵.۴.۷.۳: ورودی خانه امیرلطیفی ۱۷۲

۱۷۲ تصویر شماره ۷۶.۴.۷.۳: ورودی خانه کبیر
۱۷۳ تصویر شماره ۷۷.۴.۷.۳: مقایسه عناصر خانه خراسانی و خانه باقری
۱۷۴ تصویر شماره ۷۸.۴.۷.۳: مقایسه عناصر خانه خراسانی و خانه کبیر
۱۷۷ تصویر شماره ۷۹.۱.۱.۴: مرحوم محمدهادی خراسانی
۱۷۷ تصویر شماره ۸۰.۱.۱.۴: حاج رسول خراسانی
۱۷۷ تصویر شماره ۸۱.۱.۱.۴: حاج محمدصادق خراسانی
۲۳۷ تصویر شماره ۸۲.۲.۳.۵: رطوبت صعودی در ساختمان
۲۳۹ تصویر شماره ۸۳.۳.۳.۵: آسیب های ناشی از رطوبت نزولی
۲۴۰ تصویر شماره ۸۴.۳.۳.۵: صدمات ناشی از رطوبت در بنا
۲۴۱ تصویر شماره ۸۵.۴.۳.۵: آسیب های وارده بر بازشوها
۲۴۵ تصویر شماره ۸۶.۵.۳.۵: آسیب های وارده بر تزئینات چوبی
۲۴۵ تصویر شماره ۸۷.۶.۳.۵: آسیب های وارده بر کف طبقات
۲۴۶ تصویر شماره ۸۸.۷.۳.۵: آسیب های وارده بر نما
۲۴۷ تصویر شماره ۸۹.۸.۳.۵: آسیب های وارده بر دیوارها
۲۴۸ تصویر شماره ۹۰.۹.۳.۵: آسیب های وارده به سقف
۲۴۹ تصویر شماره ۹۱.۱۰.۳.۵: آسیب های وارده به حیاط
۲۵۱ تصویر شماره ۹۲.۱۲.۳.۵: نمایی از پله ها و آسیب های وارده بر آن
۲۵۲ تصویر شماره ۹۳.۱۳.۳.۵: کلاف های چوبی ساختمان و آسیب های وارده بر آنها
۲۷۳ تصویر شماره ۹۴.۲.۵.۵: کفسازی پیشنهادی
۲۷۴ تصویر شماره ۹۵.۲.۵.۵: جداره بی هویت-وضع موجود
۲۷۴ تصویر شماره ۹۶.۲.۵.۵: جداره پیشنهادی
۲۷۶ تصویر شماره ۹۷.۲.۵.۵: نیمکت های پیشنهادی
۲۷۷ تصویر شماره ۹۸.۲.۵.۵: طراحی چراغ برق
۲۷۷ تصویر شماره ۹۹.۲.۵.۵: چراغ های نورپردازی پیشنهادی
۲۷۸ تصویر شماره ۱۰۰.۲.۵.۵: طرح پیشنهادی شیرهای آتش نشانی
۲۸۰ تصویر شماره ۱۰۱.۲.۵.۵: سطل زباله پیشنهادی
۲۸۰ تصویر شماره ۱۰۲.۲.۵.۵: آبخوری
۲۸۳ تصویر شماره ۱۰۳.۳.۵.۵: وضع موجود محوطه تکایای سرچشمه
۲۸۳ تصویر شماره ۱۰۴.۳.۵.۵: طرح پیشنهادی ساماندهی محوطه تکایای سرچشمه
۲۸۵ تصویر شماره ۱۰۵.۳.۵.۵: وضع موجود تکیه ضلع شمالی محوطه
۲۸۵ تصویر شماره ۱۰۶.۳.۵.۵: طرح ساماندهی جداره تکیه ضلع شمالی محوطه
۲۸۶ تصویر شماره ۱۰۷.۳.۵.۵: وضع موجود تکیه ضلع جنوبی محوطه
۲۸۶ تصویر شماره ۱۰۸.۳.۵.۵: طرح ساماندهی جداره تکیه ضلع جنوبی محوطه
۲۸۷ تصویر شماره ۱۰۹.۳.۵.۵: وضع موجود تکیه ضلع شرقی محوطه
۲۸۷ تصویر شماره ۱۱۰.۳.۵.۵: طرح ساماندهی جداره تکیه ضلع شرقی محوطه
۲۸۸ تصویر شماره ۱۱۱.۳.۵.۵: وضع موجود تکیه ضلع غربی محوطه

- تصویر شماره ۱۱۲.۳.۵.۵: طرح ساماندهی جداره تکیه ضلع غربی محوطه..... ۲۸۸
- تصویر شماره ۱۱۳.۳.۵.۵: نمایی از طرح ساماندهی پیشنهادی محوطه تکایای سرچشمه..... ۲۸۹
- تصویر شماره ۱۱۴.۳.۵.۵: نمایی از مبلمان طرح ساماندهی پیشنهادی محوطه تکایای سرچشمه ۲۸۹
- تصویر شماره ۱۱۵.۳.۵.۵: طرح پیشنهادی نگارخانه..... ۲۹۰
- تصویر شماره ۱۱۶.۳.۵.۵: طرح پیشنهادی کتابخانه..... ۲۹۰
- تصویر شماره ۱۱۷.۳.۵.۵: طرح پیشنهادی اتاق معاونت پژوهشی..... ۲۹۱
- تصویر شماره ۱۱۸.۳.۵.۵: طرح پیشنهادی اتاق گردهمایی..... ۲۹۱
- تصویر شماره ۱۱۹.۳.۵.۵: طرح پیشنهادی موزه اسناد..... ۲۹۲
- تصویر شماره ۱۲۰.۳.۵.۵: طرح پیشنهادی نمایشگاه..... ۲۹۲
- تصویر شماره ۱۲۱.۳.۵.۵: طرح پیشنهادی..... ۲۹۳
- تصویر شماره ۱۲۲.۳.۵.۵: طرح پیشنهادی..... ۲۹۳
- تصویر شماره ۱۲۳.۳.۵.۵: طرح پیشنهادی..... ۲۹۴
- تصویر شماره ۱۲۴.۳.۵.۵: طرح پیشنهادی..... ۲۹۴
- تصویر شماره ۱۲۵.۳.۵.۵: طرح پیشنهادی..... ۲۹۵
- تصویر شماره ۱۲۶.۳.۵.۵: ماکت مجموعه..... ۲۹۵

فهرست نقشه ها

- نقشه شماره ۱.۱.۱: تقسیمات جدید کشوری و سیاسی استان گلستان..... ۵
- نقشه شماره ۲.۱.۲: برج و خندق استرآباد، کتاب جغرافیای شمال ایران، ژان ژاک دمورگان..... ۴۷
- نقشه شماره ۳.۷.۲: هسته های اولیه استرآباد..... ۶۱
- نقشه شماره ۴.۹.۲: محدوده محله سرچشمه و جا نمایی بناهای با ارزش..... ۶۵
- نقشه شماره ۵.۹.۲: پلان خانه باقری..... ۷۱
- نقشه شماره ۶.۹.۲: پلان امامزاده نور..... ۷۲
- نقشه شماره ۷.۹.۲: پلان خانه تقوی..... ۷۳
- نقشه شماره ۸.۹.۲: پلان مدرسه تقوی..... ۷۴
- نقشه شماره ۹.۹.۲: پلان خانه شیرنگی..... ۷۵
- نقشه شماره ۱۰.۹.۲: پلان خانه اسدی پور..... ۷۶
- نقشه شماره ۱۱.۱.۴.۳: چگونگی نورگیری ساختمان جنوبی..... ۱۱۳
- نقشه شماره ۱۲.۱.۴.۳: چگونگی نورگیری ساختمان..... ۱۱۳
- نقشه شماره ۱۳.۲.۴.۳: پلان بام ساختمان..... ۱۱۴
- نقشه شماره ۱۴.۳.۴.۳: نمایش مسیرهای ارتباطی بنا..... ۱۱۵
- نقشه شماره ۱۵.۵.۴.۳: نمایش جزء به کل فضاها..... ۱۱۶
- نقشه شماره ۱۶.۷.۴.۳: نمایش تقارن در پلان و نمای بنا..... ۱۱۸
- نقشه شماره ۱۷.۸.۴.۳: سلسله مراتب در بنا..... ۱۱۹
- نقشه شماره ۱۸.۹.۴.۳: الحاق و کاهش در بنا..... ۱۲۰
- نقشه شماره ۱۹.۱۰.۴.۳: چگونگی نورگیری و سیرکولاسیون هوا در بنا..... ۱۲۱
- نقشه شماره ۲۰.۳.۵.۳: فرم سه دری های واقع در نمای شمالی ساختمان شمالی..... ۱۴۵
- نقشه شماره ۲۱.۳.۵.۳: فرم سه دری های واقع در طبقه همکف- نمای شمالی ساختمان جنوبی..... ۱۴۵
- نقشه شماره ۲۲.۳.۵.۳: فرم سه دری های طبقه اول- نمای شمالی ساختمان جنوبی..... ۱۴۶
- نقشه شماره ۲۳.۳.۵.۳: فرم کلی ارسی واقع در طبقه همکف- نمای جنوبی ساختمان جنوبی.. ۱۴۶

- نقشه شماره ۲۴.۳.۵.۳: فرم روزن واقع در طبقه اول ساختمان شمالی..... ۱۴۷
- نقشه شماره ۲۵.۳.۵.۳: فرم شومینه واقع در اتاق زمستان نشین واقع در طبقه همکف ساختمان جنوبی.... ۱۴۷
- نقشه شماره ۲۶.۲.۶.۳: جزئیات ستون چوبی..... ۱۵۷
- نقشه شماره ۲۷.۲.۶.۳: نحوه اتصال کلاف ها در کنج..... ۱۵۷
- نقشه شماره ۲۸.۲.۶.۳: جزئیات کفسازی..... ۱۵۱
- نقشه شماره ۲۹.۲.۶.۳: کلاف چوبی زیر ارسی..... ۱۵۱
- نقشه شماره ۳۰.۲.۶.۳: ستون ها و تیرهای چوبی..... ۱۵۱
- نقشه شماره ۳۱.۲.۶.۳: درگیر شدن چهارتراش چوبی پله به دیوار به منظور استحکام بیشتر.... ۱۵۲
- نقشه شماره ۳۲.۳.۶.۳: دیوارهای باربر و غیر باربر در طبقه..... ۱۵۸
- نقشه شماره ۳۳.۳.۶.۳: دیوارهای باربر و غیرباربر در طبقه اول ساختمان..... ۱۵۸
- نقشه شماره ۳۴.۳.۶.۳: دیوارهای باربر و غیرباربر در نیم طبقه ساختمان..... ۱۵۸
- نقشه شماره ۳۵.۳.۶.۳: دیوارهای باربر و غیرباربر در طبقه همکف ساختمان شمالی..... ۱۵۹
- نقشه شماره ۳۶.۳.۶.۳: دیوارهای باربر و غیرباربر در طبقه اول ساختمان شمالی..... ۱۵۹
- نقشه شماره ۳۷.۵.۶.۳: نحوه انتقال بار از پی به زمین..... ۱۶۲
- نقشه شماره ۳۸.۵.۶.۳: مقطعی از پی بنا..... ۱۶۲
- نقشه شماره ۳۹.۵.۶.۳: اتصال کرسی به جرز..... ۱۶۲
- نقشه شماره ۴۰.۷.۶.۳: کاربرد سفال در خانه خراسانی..... ۱۶۴
- نقشه شماره ۴۱.۹.۶.۳: جزئیات اندود دیوارها..... ۱۶۷
- نقشه شماره ۴۲.۱.۷.۳: فرم پلان و قرارگیری حیاط در خانه خراسانی..... ۱۶۹
- نقشه شماره ۴۳.۱.۷.۳: فرم پلان و قرارگیری حیاط اصلی در خانه باقری..... ۱۶۹
- نقشه شماره ۴۴.۱.۷.۳: فرم پلان و قرارگیری حیاط اصلی در خانه تقوی..... ۱۶۹
- نقشه شماره ۴۵.۲.۷.۳: ورودی ها در خانه خراسانی..... ۱۷۰
- نقشه شماره ۴۶.۲.۷.۳: ورودی ها در خانه..... ۱۷۰
- نقشه شماره ۴۷.۲.۷.۳: ورودی ها در خانه تقوی..... ۱۷۰
- نقشه شماره ۴۸.۳.۷.۳: تقارن در نمای خانه خراسانی..... ۱۷۱
- نقشه شماره ۴۹.۳.۷.۳: تقارن در نمای خانه باقری..... ۱۷۱

۱۷۱ نقشه شماره ۳۰.۳.۷.۳: تقارن در نمای خانه امیرلطیفی
۲۳۲ نقشه شماره ۵۱.۱.۲.۵: قسمتهای مختلف شمع
۲۳۲ نقشه شماره ۵۲.۱.۲.۵: پایه شمع با زیرسازی چوبی و سنگی
۲۳۳ نقشه شماره ۵۳.۱.۲.۵: شاهدگذاری
۲۵۳ نقشه شماره ۵۴.۴.۵: وضعیت موجود و طرح پیشنهادی پوشش سقف
۲۵۳ نقشه شماره ۵۵.۴.۵: جزئیات اتصال تیرچه خط الراس به تیر سقف
۲۵۴ نقشه شماره ۵۶.۴.۵: وضعیت موجود و طرح پیشنهادی کف داخل و خارج در بخش خدماتی (بنای متروکه ضلع شرقی حیاط)
۲۵۴ نقشه شماره ۵۷.۴.۵: جزئیات کفسازی در زیرزمین
۲۵۵ نقشه شماره ۵۸.۴.۵: وضع موجود و طرح پیشنهادی گربه روها
۲۵۵ نقشه شماره ۵۹.۴.۵: وضع موجود و طرح پیشنهادی پله ها
۲۵۶ نقشه شماره ۶۰.۴.۵: جزئیات پوشش و سقف بنا
۲۵۶ نقشه شماره ۶۱.۴.۵: جزئیات آبروی لندنی - پیشنهادی
۲۵۶ نقشه شماره ۶۲.۴.۵: اجرای کانال سازی برای هواکش پی (ناکش) پیشنهادی
۲۵۷ نقشه شماره ۶۳.۴.۵: جزئیات آبرو - پیشنهادی
۲۵۷ نقشه شماره ۶۴.۴.۵: جزئیات سرسازی (شیرسرها)
۲۵۸ نقشه شماره ۶۵.۴.۵: طرح پیشنهادی عایقکاری سرویس و اتصال به کف
۲۵۸ نقشه شماره ۶۶.۴.۵: طرح پیشنهادی آبروی سرویسهای بهداشتی
۲۵۸ نقشه شماره ۶۷.۴.۵: طرح پیشنهادی مرمت حوض
۲۶۸ نقشه شماره ۶۸.۱.۵.۵: محدوده مطالعاتی محله سرچشمه و جا نمایی بناهای با ارزش به منظور شناخت و تعیین کاربری
۲۶۹ نقشه شماره ۶۹.۱.۵.۵: نمای خانه اسدی پور

فهرست جداول

- جدول شماره ۱.۲.۱: خلاصه آمار هواشناسی ایستگاه گرگان طی سالهای ۱۹۷۵-۱۹۵۲ ۷
- جدول شماره ۲.۲.۳.۱: خصوصیات جمعیتی گرگان و محدوده بافت قدیم ۱۳۶۲-۱۳۶۵ ۱۶
- جدول شماره ۳.۲.۳.۱: خصوصیات جمعیتی گرگان و بافت قدیم ۱۷
- جدول شماره ۴.۷.۱۰.۲: ماتریس SWOT اقتصادی-اجتماعی ساکنین شهر ۸۶
- جدول شماره ۵.۷.۱۰.۲: ماتریس کالبدی، تاریخی بافت ۸۷
- جدول شماره ۶.۴.۱.۴: ماتریس SWOT ارزیابی خانه خراسانی ۱۸۰